

KULTURRÅDETS SKRIFTSERIE

2007:2

PLAN FÖR

KULTURRÅDETS
ARBETE MED
INTERNATIONELL
VERKSAMHET
2007–2010

KULTURRÅDET

Statens kulturråd, Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1–5
Tel: 08 519 264 00 Fax: 08 519 264 99
Webbplats: www.kulturradet.se

Tryck: Danagårds grafiska, Ödeshög 2007
© Statens kulturråd 2007
ISSN 1654-210x
ISBN 978-91-85259-33-5

INNEHÅLL

Inledning *sid 5*

Kulturrådets uppdrag *sid 6*

Utgångspunkter för Kulturrådets arbete med internationella frågor *sid 7*

Utrymme för höjning av ambitionsnivån under perioden 2007–2010 *sid 11*

Uppföljning och utvärdering *sid 12*

Bilaga 1: Kulturrådets hittillsvarande arbete med internationella frågor *sid 13*

INLEDNING

Kulturrådet ska enligt regleringsbrevet för budgetåret 2007, och med utgångspunkt i regeringens redogörelse i skrivelsen Kulturlivets internationalisering (Skr. 2005/06:188), redovisa en plan med prioritering av åtgärder för främjande av internationaliseringen inom rådets ansvarsområde. I denna plan lämnas den efterfrågade redovisningen.

Kulturrådet välkomnar det utökade ansvaret för att utveckla och främja ett intensifierat internationellt kul-

turutbyte och kultursamarbete. Kulturrådet välkomnar vidare en intensifierad diskussion om de statliga insatserna för internationell konst- och kulturverksamhet. Denna plan drar upp ramverket för Kulturrådets arbete med internationella frågor och kommer att utvecklas och följas upp kontinuerligt.

Stockholm, mars 2007

KULTURRÅDETS UPPDRAG

Uppdraget på det internationella området tar sin utgångspunkt i den övergripande vision som Kulturrådet har formulerat för sin verksamhet: att främja konst och kultur för att tillgodose allas rätt till ett varierat kulturutbud av hög kvalitet. Kulturrådet ska vara en stark aktör i det kulturpolitiska utvecklingsarbetet och kännetecknas av kompetens, rättssäkerhet och medborgarservice. Verksamheten ska bedrivas effektivt och flexibelt.

Av instruktionen och regleringsbrevet framgår bl.a. att Kulturrådet ska följa utvecklingen inom kulturområdet, främja konstnärlig och kulturell förnyelse, främja kulturarvet och bruket av det inom konstarterna samt vidga delaktigheten i kulturlivet. Ett av Kulturrådets övergripande verksamhetsmål är sedan 2007 att ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete ska öka och integreras i verksamheten.

Visionen är att Kulturrådet ska bevaka de internationella aspekterna på konstens och kulturpolitikens områden och ta till vara alla möjligheter att främja ett utökat internationellt kultursamarbete som kännetecknas av kvalitet och ömsesidighet.

I regleringsbrevet anges att Kulturrådet i planen ska redovisa hur myndigheten avser att

- stödja, stimulera och underlätta långsiktigt internationellt kultursamarbete och kulturutbyte inom de offentligt finansierade verksamheterna på kulturområdet,
- verka för en förbättrad samordning av de statligt finansierade aktörerna för internationell kulturverksamhet inom skilda politikområden och ett förbättrat utnyttjande av resurserna för internationell kulturverksamhet,
- förbättra förutsättningarna för stöd till internationellt kulturutbyte,
- utveckla en internationell omvärldsbevakning som är relevant för kulturlivet i Sverige,
- i samarbete med berörda myndigheter och institutioner utveckla former för rådets deltagande i ett samordnat och starkt svenskt agerande i internationella organisationer, samt
- utveckla informationen om internationell kulturverksamhet till olika aktörer inom kulturlivet

UTGÅNGSPUNKTER FÖR KULTURRÅDETS ARBETE MED INTERNATIONELLA FRÅGOR

Det internationella utbytet har ökat i omfattning i takt med den ökande internationaliseringen och ett omfattande kulturutbyte pågår sedan länge mellan kulturlivet i Sverige och resten av världen såväl med som utan offentlig finansiering. Som påpekades av den Internationella kulturutredningen (IKU) finns ingen samlad överblick över det offentligt finansierade internationella kultursamarbetet. Detta gäller både internationellt kultursamarbete som bekostas med statliga medel och det utbyte som bekostas av landsting och kommuner. IKU gjorde visserligen en uppskattning av de centrala insatserna, men någon sammanställning av den totala offentliga finansieringen har inte gjorts. En sådan redovisning kräver en förhållandevis stor arbetsinsats och förutsätter att man har metoder och underlag.

Enligt Kulturrådets mening skulle emellertid en sådan insats vara befogad eftersom den omvärldskunskap man därigenom får är en förutsättning för den analys som måste göras om man vill utveckla och öka det internationella utbytet. Enligt Kulturrådets bedömning skulle dessutom en sådan omvärldskunskap i sig kunna få andra positiva effekter. Dels skulle svenska utlandsmyndigheter och andra aktörer kunna få en överblick av det svenska kulturlivets närvaro och med denna kunskap kunna utveckla Sverigefrämjandet. Dels skulle företrädarna för kulturlivet kunna komma i åtnjutande av stöd- och serviceinsatser från bl.a. ambassaderna. På motsvarande sätt skulle en ökad kunskap om internationella kulturmöten i Sverige kunna användas för att på olika sätt förmedla kunskap och i än högre grad än i dag göra andra länders kulturuttryck tillgängliga i Sverige. Också med avseende på frågor som anknyter till demokrati- och biståndsinsatser bedömer Kulturrådet att en ökad kunskap om vad som äger rum skulle kunna utveckla och stärka kompetensen och intresset på området. Det finns också goda skäl att anta att Kulturrådets bidragsgivning skulle kunna bli mer strategisk med en sådan ökad kunskap. Sammantaget vill Kulturrådet framhålla att en positiv förändring kan uppnås med en ökad samordning och omvärldsanalys. Samtidigt är det viktigt att också redan från början framhålla att internationellt kultursamarbete är kostsamt. För flera av de konst- och kulturutövare som står i fokus för Kulturrådets verksamhet torde utrymmet för alternativ finansiering många gånger vara begränsat och ett kvantitativt mål på området kommer att kräva ökade finansiella insatser.

Även om Kulturrådet sedan länge arbetat med internationella frågor är det först genom årets regleringsbrev som myndigheten har fått ett tydligt uppdrag att bevaka

och utveckla också de internationella aspekterna av sitt verksamhetsområde. Kulturrådets utgångspunkt är att internationella kulturutbyten, samarbeten och möten är en självklar och nödvändig del i utvecklingen av konsten och kulturen. Också från ett medborgarperspektiv är ett internationellt kultursamarbete nödvändigt. Det handlar om att göra kultur och konst tillgänglig och främja möjligheten för människor i Sverige att få möta konst och kultur från hela världen.

Kulturrådet har identifierat åtminstone fyra syften för arbetet med att öka det internationella kultursamarbetet och kulturutbytet. Det *första* handlar om att konst- och kulturutövare verksamma i Sverige ska få möjlighet att presentera sin verksamhet, vara närvarande och efterfrågade i omvärlden. Det *andra* tar sikte på att konst- och kulturutövare i Sverige ska ges möjlighet att ta del av internationella kulturmöten både i Sverige och i omvärlden. Det *tredje* tar sikte på att människor i Sverige ska ges tillgång till en mångfald av konst och kultur från hela världen. Det *fjärde* handlar om att stärka den kulturella dimensionen i Sveriges samlade utlandskontakter.

Ytterligare skäl för ett ökat kultursamarbete finns när man dessutom värderar den betydelse internationell kulturverksamhet har för andra politikområden, t.ex. demokrati-, rättighets-, Sverige- och handelsfrämjande liksom inom politiken för global utveckling.

I sammanhanget finns det också skäl att framhålla att en ökad samordning på området inte får begränsa innehållet eller mångfalden och kraften i kulturuttrycken. Det internationella kultursamarbetet måste utvecklas med respekt för den konstnärliga integriteten. Kulturrådet vill påminna om de argument som framfördes i skrivelsen om att stärka litteratur från Sverige i utlandet och som bl.a. illustrerar möjligheter till samordningsvinster.¹

Omvärldsbevakning

En förbättrad omvärldsbevakning kommer som framgått att bli en av hörnpelarna i Kulturrådets internationella arbete. Kulturrådet avser utveckla och genomföra omvärldsbevakningen inom fem huvudområden:

1. Överblick

Kulturrådet ska kartlägga och ha överblick över den offentliga finansieringen av internationella kulturutbyten och i vilka former samarbeten bedrivs. I ett första steg ska den direkta statliga bidragsgivningen kartläggas. I ett andra steg ska Kulturrådet kunna redovisa utfallet av övrig offentlig finansiering av internationella kulturmöten

1. Kulturrådet och Svenska institutet gemensam skrivelse i augusti 2006.

(nationell, regional och på sikt även lokal nivå). Dessa sammanställningar ska göras löpande och hållas tillgängliga på rådets webbplats. Syftet är att redan på detta sätt skapa och förmedla en samlad kunskap om vad som äger rum och bidra till förbättrad samordning och information.

2. Trender och tendenser

Genom dialog och samråd med de utsända kulturråden som finns vid ett antal svenska ambassader ska Kulturrådet få överblick över utvecklingen och behov av utbyten och samarbeten i kulturrådens stationeringsländer. Kulturrådet bör också i samma syfte utveckla en dialog med andra utlandsmyndigheter och med utländska ambassader i Stockholm. På sikt ska Kulturrådet utveckla kapaciteten att följa och analysera övergripande internationella trender och tendenser som efterfrågas och är relevanta för kulturlivet i Sverige.

Enligt regleringsbrevet ska Kulturrådet vidare ge underlag för en fortlöpande analys av de utsända kulturrådens stationeringsorter med utgångspunkt i kulturlivets behov. Kulturrådet ska utveckla former för att göra sådana bedömningar ur ett kulturpolitiskt perspektiv.

3. Andra länders kulturrådsmyndigheter

Kulturrådet ska etablera och upprätthålla kontakt med sina motsvarigheter i andra länder. Till en början ska kontakterna med de nordiska myndigheterna utvecklas, men på sikt bör Kulturrådet identifiera och stärka banden till de myndigheter som är relevanta för rådets kunskapsutveckling och omvärldsbevakning.

4. Forskning och statistik

Kulturrådet ska fortlöpande bidra till en allmän internationell omvärldsanalys på det kulturpolitiska området. Kulturrådet ska bl.a. kunna sammanställa och analysera internationella kulturvanemönster liksom andra relevanta kulturpolitiska faktorer. I detta ligger också att utveckla metoder för att göra komparativa analyser.

5. Internationella möten

Kulturrådet ska delta i strategiskt viktiga internationella kulturevenemang dels på eget initiativ, dels på regeringens anmodan.

Samordning

Den andra komponenten i Kulturrådets arbete tar sikte på samordning och samverkan. En utvecklad omvärldsbevakning förutsätter ett utvecklat samspel med alla dem som har relevant kunskap på området. Uppdraget att verka för samordning utgör därför både en del av och en effekt av omvärldsbevakningen.

Kulturrådet har ambitionen att vara en viktig informations- och kontaktpunkt för konst- och kulturutövare, andra aktörer och bidragsgivare. Möjligheter till samordningsvinster och mervärde genom att olika aktörer och politikområden samverkar ska identifieras och tas till vara. Samtidigt ska mångfalden i utbytet liksom konsten och kulturens integritet och utveckling stå i fokus. Samordning får inte medföra att angelägen verksamhet hämmas eller att det internationella kultursamarbetet blir likriktat.

Genom den dialog och de kontaktnät som redan existerar och som ska etableras avser Kulturrådet utveckla och genomföra samordning inom fem huvudområden:

1. Samråd med myndigheter och organisationer

Kulturrådet ska ta initiativ till samråd med myndigheter och organisationer som på olika sätt bedriver internationell verksamhet inom kulturområdet.

2. Samråd med kulturråd och utlandsmyndigheter

I dialog med de utsända kulturråden, och med svenska utlandsmyndigheter, ska Kulturrådet kunna ge information och stöd till i Sverige verksamma organisationer, konstnärer och kulturpolitiska aktörer som genomför eller planerar att genomföra internationella kultursamarbeten, utbyten och möten. På motsvarande sätt bör utsända kulturråd och utlandsmyndigheter kunna samarbeta med Kulturrådet.

3. Samverkan mellan politikområden

Kulturrådet ska verka för att kulturpolitiska aspekter på utvecklingen beaktas inom andra samhällsområden. I det internationella arbetet ska rådet beakta detta genom samverkan mellan politikområden. Utgångspunkter ska bl.a. vara att ta till vara ökad kunskap om respektive verksamhetsområde, möjligheter till samarbete och att bättre utnyttja tillgängliga resurser.

4. Dialogen mellan den statliga, regionala och kommunala nivån

De internationella aspekterna ska vara en naturlig del i dialogen mellan de olika huvudmännen på statlig, regional och kommunal nivå.

5. Samordnat deltagande i internationella organisationer

Genom samråd ska Kulturrådet tillsammans med berörda myndigheter, institutioner och organisationer identifiera relevanta internationella kulturorganisationer, analysera nyttan av och utveckla former för ett deltagande i dessa organisationer.

Bidragsgivning

Den tredje komponenten är bidragsgivningen på området. Det övergripande syftet med Kulturrådets bidragsgivning till internationella utbyten och samarbeten ska vara att konsten och kulturen stärks, utvecklas och blir tillgänglig. Genom omvärldsbevakning och samordning kommer Kulturrådets överblick och kunskap att öka. Detta bör leda till ett bättre beslutsunderlag vid Kulturrådets bidragsgivning.

Av regleringsbrevet framgår att de internationella aspekterna ska beaktas i Kulturrådets samlade verksamhet. I detta inkluderas självfallet den reguljära bidragsgivningen. Liknande föreskrifter finns för övriga nationella kulturinstitutioner. Kulturrådets ”fria” bidragsmedel för internationellt kultursamarbete är begränsade. Anslagsposten för bidrag till internationellt kulturutbyte uppgår budgetåret 2007 till drygt 29 miljoner kr. Av dessa medel är närmare 15 miljoner kr i princip in-tecknade genom anvisningar i regleringsbrevet. Cirka 9 miljoner kr avsätts bland annat enligt praxis till ett tjugotal svenska sektioner av internationella organisationer och till mångkulturell verksamhet. Återstående 5 miljoner kr används för projektstöd för internationellt kulturutbyte och har tidigare framför allt betalats ut som resebidrag till organisationer, institutioner och fria grupper efter ansökan.²

1. Allmänna kriterier för stöd

Kulturrådet ska öka tydligheten om vilka förutsättningar och kriterier som gäller för att erhålla stöd till internationellt kulturutbyte. När internationella bidrag beslutas ska särskild vikt läggas, förutom vid kvaliteten, att projektet är ömsesidigt efterfrågat, att sammanhanget är kulturpolitiskt relevant liksom projektets förhållande till de allmänna prioriteringar som gäller för Kulturrådets verksamhet. Hänsyn ska också tas till eventuellt intresse från andra finansiärer.

Under året ska Kulturrådet analysera på vilket sätt den tillgängliga omvärldskunskapen och bidragsgivningen kan leda till mervärden i form av t.ex. ökat genomslag, långsiktiga relationer osv. Exempelvis bör Kulturrådet beakta huruvida effekterna av ett redan pågående utbyte eller samarbete skulle kunna öka genom att ytterligare aspekter läggs till. Det kan handla om att t.ex. anordna möten, workshops och seminarier i anslutning till gästspel eller liknande. På samma sätt bör ett ökat samarbete med utlandsmyndigheterna och de utsända kulturråden användas för att undersöka möjligheterna till mervärden och kedjeeffekter.

2. Kulturrådets reguljära bidragsgivning

Ett internationellt perspektiv ska integreras i hela Kulturrådets bidragsgivning. Detta gäller särskilt verksamhets-

bidrag till institutioner och fria grupper. Även internationella möten i Sverige ska prioriteras inom ramen för verksamhetsstöd och utvecklingsmedel.

Att de internationella aspekterna ska genomsyra all verksamhet innebär att de myndigheter, institutioner och grupper som erhåller offentliga bidrag ska planera och budgetera för internationella utbyten och samarbeten som en del av den ordinarie verksamheten.

Internationella kulturutbyten sker idag inom ramen för den ordinarie verksamheten vid åtskilliga institutioner på lokal, regional och nationell nivå såväl med som utan offentligt stöd. Det finns ett behov att utveckla och synliggöra detta arbete. Kulturrådet kommer att i bidragsvillkoren föreskriva att institutioner, fria grupper och andra bidragsmottagare i återrapporteringen ska redovisa kulturutbyten och samarbeten över gränser. På det viset markeras att bidragsgivningen innefattar de internationella aspekterna samtidigt som kunskapen om vad den statliga bidragsgivningen på området leder till förbättras.

3. Projektstöd till internationellt kulturutbyte och kultursamarbete

Bidrag kan sökas av organisationer, institutioner, fria grupper eller motsvarande verksamma i Sverige samt av svenska ambassader i utlandet (inklusive projekt föreslagna av de utsända kulturråden). Ansökningar om projektbidrag kan i dag maximalt motsvara kostnader för resor och transporter till och inom landet eller kostnader för att ta emot internationellt besök i Sverige. Bidrag kan sökas för kulturutbyte från Sverige i andra länder samt för internationella kulturmöten i Sverige. Samråd ska vid behov ske med andra bidragsgivande myndigheter.

Mot bakgrund av att de nationellt finansierade institutionerna enligt sina regleringsbrev ska beakta de internationella aspekterna och med hänsyn till det begränsade utrymmet kommer Kulturrådet inte att prioritera ansökningar från sådana institutioner annat än i undantagsfall.

Enligt Kulturrådet finns ett fortsatt behov av stöd till det fria kulturlivet för internationella utbyten och samarbeten. Under 2007 och 2008 ska syfte, resultat och former för denna bidragsgivning analyseras och förbättras.

4. Verksamhetsstöd till organisationer i Sverige som arbetar med internationella, interkulturella och mångkulturella frågor

Bidrag kan sökas av organisationer som arbetar med internationell verksamhet och interkulturell/mångkulturell verksamhet, liksom av svenska sektioner av internationella organisationer inom kulturområdet.

Kulturrådet kommer framöver att genomföra en dialog

2. För en sammanfattning av Kulturrådets hittillsvarande arbete med internationell verksamhet, se bilaga 1.

med de i regleringsbrevet utpekade organisationer som arbetar med internationell verksamhet på kulturområdet, samt de svenska sektioner som tidigare erhållit stöd för att diskutera de fortsatta formerna för stödet, mål och syfte samt förväntade resultat. Kulturrådet kommer också att analysera om och i sådana fall hur också andra organisationer bör kunna söka stöd från detta anslag.

Enligt regleringsbrevet ska anslagsposten för bidrag till internationellt kulturutbyte också användas till verksamheter som främjar etnisk och kulturell mångfald och som utgår från en interkulturell dialog. Dessutom ska bidrag lämnas till mångkulturella organisationer med tvärkulturell inriktning. I syfte att öka förutsebarheten och likabehandlingen på detta område har Kulturrådet inlett ett analysarbete som syftar till att precisera vilka närmare kriterier som ska gälla för bidragsgivningen och vilka resultat som ska uppnås.

5. Särskilda satsningar för internationella kultursamarbeten

Kulturrådet ska avsätta medel för att stödja projekt och initiativ som bedöms vara av särskild vikt för att främja ett långsiktigt och ömsesidigt förankrat internationellt kultursamarbete och kulturutbyte. Kulturrådet ska inte göra egna produktioner, men ska kunna lämna stöd för utformning, genomförande och uppföljning av internationella kulturaktiviteter som ligger i linje med syftet för Kulturrådets internationella arbete. Kulturrådet bör även självt kunna ta initiativ till sådana insatser. Även här kommer Kulturrådet att under året analysera hur detta lämpligen bör ske. En viktig utgångspunkt måste vara att egeninitierade insatser inte får komma i konflikt med eller riskera respekten för rådets integritet som bidragsprövningsmyndighet.

Kulturrådet ska också kunna genomföra politikområdesövergripande verksamhet i samarbete med eller på uppdrag av andra myndigheter, t.ex. Sida. Kulturrådet ska kunna arbeta med uppdrag som utgår från Kulturrådets egna målsättningar, men som också överensstämmer med målen för andra politikområden. Det finns sålunda skäl att analysera på vilket sätt ett ökat internationellt fokus på den scenkonst, konst och litteratur som produceras i Sverige kan uppfylla såväl kulturpolitiska som biståndspolitiska och demokratifrämjande mål.

Ett behov som har identifierats är att det i samband med större projekt och insatser kan vara viktigt med stöd och hjälp på plats. Detta kan t.ex. ske genom ett ökat samarbete med de utsända kulturråden, de svenska ambassaderna eller andra representanter. I särskilda fall bör Kulturrådet kunna överväga att ställa egen personal till förfogande under en avgränsad tid. Detta har med gott

resultat prövats i anslutning till Ostindiefararens besök i Sydafrika år 2006.

Information

Kulturrådet ska informera om arbetet med omvärldsbevakning, samordning och bidragsgivning på ett sätt som är ändamålsenligt för de aktörer inom konst- och kulturlivet som har intresse av den informationen. Bl.a. ska Kulturrådet ta fram en lättillgänglig information om den internationella kulturverksamheten. Denna information ska bl.a. finnas tillgänglig på Kulturrådets webbplats,

Kulturrådet ska kunna ge en helhetsbild av rollfördelningen mellan t.ex. Kulturrådet, Svenska institutet, Konstnärsnämnden och Sida, samt de olika kriterier som gäller för möjlighet att få stöd och bidrag för internationell kulturverksamhet från dessa myndigheter. Rådet kommer i detta syfte att be berörda myndigheter lämna sådan information. Kulturrådet ska ha fortlöpande dialog med de utsända kulturråden för en ökad informationsinhämtning och informations spridning.

Det s.k. kontaktkontoret vid Kulturrådet har till uppgift att främja ett ökat svenskt deltagande i EU:s kulturprogram. Härutöver ska Kulturrådet bidra till att öka kunskapen om andra internationella stödordningar. I sammanhanget finns det skäl att särskilt peka på det nordiska samarbetet.

UTRYMME FÖR HÖJNING AV AMBITIONSIVÅN UNDER PERIODEN 2007–2010

Kulturrådet har sedan riksdagsskrivelsen godkändes våren 2006 initierat ett omfattande samråd med såväl offentliga instanser (myndigheter, institutioner och organisationer inom olika politikområden) som konstnärer och kulturutövare. Syftet har varit att få en bild av hur de ser på behoven av att stärka den internationella kulturverksamheten. Kulturrådet kan konstatera att det finns stöd för principerna om långsiktighet och ömsesidighet, låt vara att den närmare innebörden av detta inte har analyserats. Vidare står det klart att det finns ett behov av att öka samordningen mellan offentliga aktörer samt att prioritera såväl kulturutbyten med andra länder som internationella kulturmöten i Sverige. En rad statliga aktörer har både uppdrag och erfarenhet av att arbeta med internationell kulturverksamhet. En viktig del i Kulturrådets arbete är att genom kunskapsspridning och samverkan ta till vara de möjligheter till mervärden och kedjeeffekter som finns.

Kulturrådet kan också konstatera att det finns en ökande efterfrågan och behov av ekonomiskt stöd för internationella kulturmöten och kultursamarbeten. Det råder ingen tvekan om att förväntningarna efter IKU är mycket stora. Och som framgår av inledningen – det internationella kultursamarbetet är till sin natur kostsamt. Det finns också en stor och ökande efterfrågan från de utsända kulturråden och de svenska utlandsmyndigheterna på finansiella insatser. I sammanhanget bör också noteras att Svenska institutet under senare år förändrat sin verksamhet vilket inneburit en successiv minskning av möjligheten för kulturlivet att ansöka om projektstöd.³ Förändringen har medfört en överflyttning till Kulturrådet av ansökningar. Det har också på vissa håll uppstått tomrum, bl.a. eftersom Kulturrådets bidragsgivning inte kan riktas mot enskilda personer. Kulturrådet kan slutligen konstatera att det finns gott om projektförslag som i linje med regeringens skrivelse skulle driva på kulturlivets internationalisering.

Ambitionsnivån kommer givetvis att bestämmas av vilka resurser som ges. Uppdraget till Kulturrådet är omfattande. Kulturrådet har tillförts 500 000 kr på förvaltningsanslaget för ändamålet. Rådet har i och för sig genom omprioriteringar skapat ett större utrymme och i dag arbetar fem personer mer eller mindre heltid med internationella frågor (inom ramen för EU-kontaktkontoret, Sydafrikaprojektet, barn- och ungdomslitteraturpriset till Astrid Lindgrens minne, ALMA, samt med bidragsgivning). Till följd av rådets ansträngda arbetsläge ser rådet små möjligheter till ytterligare omprioritering-

ar. För att Kulturrådet ska kunna genomföra uppdraget i den omfattning som är önskvärd med hänvisning till syftet och de av regeringen uppställda målen för internationellt kulturarbete behöver Kulturrådets medel förstärkas.

I årets budgetunderlag har Kulturrådet beräknat att anslagsposten för internationellt kulturutbyte under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete bör nivåhöjas med 20 miljoner kr under 2008–2010, varav 8 miljoner kr avser 2008, 6 miljoner kr 2009 och 6 miljoner kr 2010. Därutöver behövs en förstärkning av förvaltningsanslaget. Detta framgår i Kulturrådets budgetunderlag som skickades till regeringen den 1 mars 2007.

Kulturrådet ger idag verksamhetsstöd till svenskhemmet Voksenåsen, Hanaholmens kulturcentrum för Sverige och Finland, de internationella organisationerna Östersjöns Författar- och Översättarcentrum, Visby Internationella Tonsättarcentrum, Baltic Art Centre på Gotland, Barents Litteraturcentrum, Nämnden för kulturellt utbyte mellan Sverige och Grekland, samt ett 20-tal svenska sektioner av internationella organisationer.

Det finns skäl att se över denna bidragsgivning. Eftersom Kulturrådet inte alltid har kunskap om den historiska bakgrunden och det är tveksamt om myndigheten har mandat att förutsättningslöst pröva dessa stöd föreslår Kulturrådet att regeringen förtydligar syfte och förutsättningar för detta stöd. I avvaktan på sådana riktlinjer kommer Kulturrådet att i dialog med berörda diskutera hur verksamheten ska kunna bedrivas med sikte på ett långsiktigt och ömsesidigt internationellt kultursamarbete.

Redan idag har Kulturrådet inom ramen för sin verksamhet tagit särskilda initiativ för att stärka och främja dramatik, litteratur, dans och musik från Sverige i utlandet. Som framhållits i redovisningen av Kulturrådets och Svenska institutets uppdrag att föreslå en strategi för att stärka litteratur från Sverige i utlandet skulle det finnas samordningsvinster i att tydligare koppla ihop de kulturpolitiska satsningar som görs i Sverige och utomlands.⁴ Detta gäller såväl litteraturen som andra konstområden. En sådan förstärkt samordning kan till viss del ske genom att utveckla samarbetet mellan myndigheter, men det finns ett behov av att regeringen förtydligar syfte, roller och ekonomiska förutsättningar.

3. Svenska institutet avsätter fortsatt resurser till kulturaktiviteter, men de är idag mer proaktiva från institutets sida och utgår i mindre utsträckning till kulturlivet efter ansökan i form av resebidrag eller liknande.

4. Gemensam skrivelse till regeringen i augusti 2006.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Kulturrådets arbetssätt ska vara flexibelt och resultatstyrkt. Därför ska denna plan revideras årligen och en mer omfattande halvtidsöversyn ska göras i början av 2009.

Alla bidrag som tar sikte på internationellt kultursamarbete ska följas upp och redovisas särskilt.

BILAGA 1

Kulturrådets hittillsvarande arbete med internationella frågor

Nulägesbeskrivningen av Kulturrådets internationella verksamhet visar på såväl begränsade bidragsmedel som personalresurser. Anslagsposten för bidrag till internationellt kulturutbyte uppgår budgetåret 2007 till drygt 29 miljoner kr. Av dessa medel är närmare 15 miljoner kr in-tecknade genom anvisningar i regleringsbrevet.¹ Sedan flera år avsätts drygt 2 miljoner kr för bidrag till ett tjugotal svenska sektioner av internationella organisationer.

År 2007 har det internationella anslaget tillförts knappt 7 miljoner kronor för verksamhet för interkulturellt utbyte som främjar etnisk och kulturell mångfald. År 2006 återfanns delar av dessa medel under en annan anslagspost (bidrag för mångkultur och nationella minoriteter) och i praktiken är de redan in-tecknade för sådana verksamheter.²

Återstående 5 miljoner kr kan användas som fria medel för projektstöd till internationellt kulturutbyte och har framför allt betalats ut som resebidrag till organisationer, institutioner och fria grupper efter ansökan. Under år 2006 beslutade Kulturrådet om ett 100-tal sådana resebidrag. Efterfrågan har ökat kontinuerligt.

För att stärka och öka intresset för barn- och ungdomslitteratur i Sverige och i andra delar av världen har

Kulturrådet sedan fem år i uppdrag att årligen dela ut ett internationellt barn- och ungdomslitteraturpris till Astrid Lindgrens minne (ALMA). För att främja ett ökat svenskt deltagande i EU:s ramprogram för kultur har Kulturrådet ett särskilt uppdrag att informera och stödja det svenska kulturlivet genom det så kallade kontaktkontoret som drivs i samarbete med Riksantikvarieämbetet. Kulturrådet ansvarar på uppdrag av Sida sedan år 2004 för ett omfattande kulturpartnerskapsprogram mellan Sverige–Sydafrika.

Sedan år 2006 föreskriver regleringsbrevet uttryckligen att de bidrag Kulturrådet ger till länsmusikverksamhet, regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner m.m., samt till regionala museer, även ska kunna användas för dessas internationella kultursamarbete.

Sedan hösten 2006 har Kulturrådet inrättat en tjänst som internationell samordnare, vilket var en effekt av den förstärkning av förvaltningsanslaget som gjordes i samband med att regeringen överlämnade en skrivelse till riksdagen om kulturlivets internationalisering (skr 2005/06:188). Vidare arbetar ett tiotal handläggare på Kulturrådet regelbundet med internationella och interkulturella frågor, varav fem personer mer eller mindre på heltid (inklusive ALMA, EU-kontakt och Sydafrika-projektet).

1. Det största bidraget går till lokalhyra och programverksamhet vid svenskhemmet Voksenåsen (knappt 10 miljoner kr), bidrag till Hanaholmens kulturcentrum för Sverige och Finland (knappt 1 miljon kr), bidrag till Svenska rikskonserter för marknadsutvärdering av svensk musik i utlandet (1 miljon kr), samt verksamhetsbidrag till Östersjöns Författar- och Översättarcentrum, Visby Internationella Tonsättarcentrum, Baltic Art Centre, Barents Litteraturcentrum samt bidrag till Svenska PEN-klubben, Nämnden för kulturellt utbyte mellan Sverige och Grekland och bidrag till Svensk-Norska samarbetsfonden.

2. Bidrag till etniska minoriteter återfinns fortsatt under annat anslag.

